

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121201888
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121201888.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudcov: JUDr. Janka Benkovičová a Mgr. Matúš Staríček, v spore žalobkyne: K. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., Y. XXXX/XX, zastúpená: JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., Stará Vajnorská cesta 37, Bratislava, proti žalovanej: Fakultná nemocnica Trnava, A. Žarnova 7507/11, Trnava, IČO: 00 610 381, zastúpená: JUDr. Ľudovít Surma, advokát, Pavlice 183, za účasti intervenienta na strane žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpený: JUDr. Baltazár Mucska, advokát, Vajnorská 55, Bratislava, adresa pracoviska: Hlboká cesta 7, Bratislava, o zaplatenie 2.218,75 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 12C/22/2021-80 zo dňa 20. septembra 2021 vo veci samej (výrok II.) a v časti náhrady trov konania (výrok III. a IV.), takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti vo veci samej (výrok II.) a v závislom výroku o náhrade trov konania (výrok III. a IV.) p o t v r d z u j e .

II. Žalovanej sa voči žalobkyni priznáva právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

III. Intervenientovi na strane žalovanej sa voči žalobkyni priznáva právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. návrh žalobkyne na prerušenie konania zamietol. Výrokom II. žalobu zamietol, výrokom III. žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% a výrokom IV. intervenientovi na strane žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Rozsudok súd po právnej stránke zdôvodnil aplikáciou § 415, § 420 ods. 1, § 442 ods. 1, § 449 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), vecne v napadnutej časti tým, že pri právnom vyhodnotení nároku žalobkyne na náhradu škody v súvislosti s úmrtím dcéry v dôsledku poskytovania zdravotnej starostlivosti žalovanou dospel k záveru, že vzhľadom na skutkové tvrdenia žalobkyne súd vyhodnotil nárok na náhradu škody podľa § 420 Občianskeho zákonníka, a teda v danom prípade ide o spôsobenie škody porušením právnej povinnosti.

3. Podľa ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka je porušenie právnej povinnosti (protiprávny úkon), ďalej vznik škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody predpokladom vzniku povinnosti nahradiť škodu. V zmysle § 420 ods. 3 OZ sa pripúšťa, aby sa žalovaný zbavil tejto povinnosti, ak preukáže, že škodu nezavinil. Z formulácie ustanovenia vyplýva, že ďalším predpokladom vzniku povinnosti nahradiť škodu je zavinenie, ktoré sa u konajúcej osoby prezumuje

(predpokladá). Táto prezumpcia zavinenia sa vzťahuje iba na zavinenie nedbalostné; stačí však, ak sú dané skutočnosti, ktoré svedčia o tom, že ide o nedbanlivosť nevedomú. Škodca musí preukazovať, že škodu nezavinil.

4. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, nebola alebo nemohla byť preukázaná, a keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí.

5. Skutkové zistenia nadobudnuté vykonaným dokazovaním súd zhodnotil v rozsahu potrebnom pre posúdenie rozhodujúcich skutočností vzťahujúcich sa k podstate veci a uzavrel, že nie je opodstatnené nariaďovať ďalšie dokazovanie nad rozsah dôkaznej aktivity strán sporu, keďže skutkový stav, na základe ktorého súd rozhoduje v sporovom konaní ovládanom zásadou kontradiktórnosti, má byť výsledkom dôkaznej aktivity a snahy strán sporu, ktorí majú hlavnú zodpovednosť za zistenie skutkového stavu a preukázanie svojich tvrdení a aktivita súdu v rámci dokazovania sa obmedzuje na rozhodovanie, ktoré zo stranami označených dôkazov vykoná, a preto súd vo veci rozhodol.

6. V konaní bolo nesporné, že žalovaná poskytovala dcére žalobkyne zdravotnú starostlivosť, a to od presne nezisteného času dňa 06.03.2019 najneskôr do 15.00 hod. dňa 01.04.2019, kedy došlo k jej úmrtiu. Sporná tiež nebola výška spôsobenej škody, t. j. náklady spojené s pohrebom vynaložené žalobkyňou.

7. Sporné zostalo, a teda bolo na žalobkyňu, aby preukázala kumulatívne naplnenie všetkých predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, a to porušenie právnej povinnosti, vznik škody a príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody.

8. Súd v súdenom prípade musel v prvom rade posúdiť, či žalovaná poskytla dcére žalobkyne zdravotnú starostlivosť správne, teda či u nej vykonala všetky zdravotné úkony na určenie adekvátnej a vhodnej liečby. Ak by bolo preukázané, že zdravotná starostlivosť poskytnutá správne nebola, bolo by možné následne uvažovať o porušení práva na ochranu zdravia a o vzniku a náhrade škody spôsobenej v súvislosti s porušením povinnosti žalovanej poskytnúť zdravotnú starostlivosť správne.

9. Po vykonanom dokazovaní mal súd za to, že žalobkyňa splnenie všetkých podmienok vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu v zmysle ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepreukázala, keď súdu nepredložila žiadny dôkaz na preukázanie ňou tvrdých skutočností, teda že v dôsledku porušenia právnej povinnosti žalovanej došlo k úmrtiu dcéry žalobkyne. Žalobkyňa za týmto účelom ani nenavrholo doplniť dokazovanie v lehotách určených súdom, na čo bola žalobkyňa (rovnako ako aj žalovaná) vyzývaná spolu s poučením o sudcovskej koncentrácii konania.

10. Sudcovskou koncentraciou konania sa rozumie povinnosť strán sporu uplatniť prostriedky procesnej obrany a útoku (medzi ktoré sa radia aj návrhy na vykonanie dôkazov v zmysle § 149 CSP) včas. Prostriedky procesného útoku a obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, keby konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky, ktoré neboli uplatnené včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov. Sudcovská koncentrácia konania je prostriedok procesnej zodpovednosti, ktorý má nútiť sporovú stranu, aby prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany uplatňovala včas, čím prispieva k zrýchleniu konania. Sudcovská koncentrácia konania má diskrečný charakter, avšak len v závislosti od toho, či ju v danom prípade súd uplatní alebo nie. Pokiaľ už raz bola v konaní uplatnená, súd je takýmto procesným postupom viazaný, súd nemôže toto ignorovať a v rozpore s ňou pripustiť nové dôkazy, ktoré mohla sporová strana uplatniť do uplynutia lehoty určenej súdom. V prípade, ak súd v rozpore so zvoleným postupom, t. j. sudcovskou koncentraciou pripustí dôkazy, ktoré mohla sporová strana uplatniť včas, nepochybne zaťaží konanie procesnou vadou, ktorá zakladá odvolací dôvod.

11. V zásade teda platí, že skutkové tvrdenia a popretie skutkových tvrdení strán (ktoré sú prostriedkami procesného útoku a procesnej obrany) musia byť uplatnené včas. Skutkové tvrdenia a popretie skutkových tvrdení strán by mali byť uvedené v žalobe a procesných podaniach podľa § 167 ods. 2 až 4 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) - teda v žalobnej odpovedi, replike a duplike. Predloženie skutkových tvrdení a popretia skutkových tvrdení neskôr si vyžaduje ospravedlniteľný dôvod podľa § 153 CSP druhá veta, a teda, že strana ich nemohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Strana preto nemôže „vyčkávať“ s predložením skutkových tvrdení, resp. s popretím skutkových tvrdení, lebo sa vystavuje riziku sankcie. Sankcia spočíva v tom, že predloženie skutkových tvrdení, resp. popretie skutkových tvrdení bude procesne neúčinné. Sudcovská koncentrácia konania vyžaduje rozhodnutie súdu o tom, že na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany súd nebude prihliadať. Je výlučne v kompetencii súdu rozhodnúť, či existuje ospravedlniteľný dôvod na predloženie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany neskôr ako to predpokladá § 153 ods. 1 prvá veta CSP. Zákon rozhodovanie súdu o včasnosti predloženia prostriedkov procesnej obrany a procesného útoku limituje tým, že na tieto prostriedky súd spravidla neprihliadne vtedy, ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

12. Súd uviedol, že žalobkyňa navrhovala v rámci repliky prerušiť konanie do skončenia trestného konania, nie do vyhotovenia znaleckého posudku, ako to uvádzal právny zástupca žalobkyne pri prednese žaloby na pojednávaní, v rámci ktorého zároveň i navrhol znalecké dokazovanie ustanovením znaleckej organizácie. Vzhľadom však na vyššie uvedené súd nepripustil tento dôkaz navrhnutý žalobkyňou na pojednávaní, nakoľko mal za to, že by bola porušená koncentrácia konania, keď vykonanie uvedeného dôkazu mohla žalobkyňa navrhnúť skôr, navyše jeho vykonanie by vyžadovalo nariadenie ďalších pojednávania alebo úkonov súdu, pričom súd nevzhladol žiaden ospravedlniteľný dôvod na jeho neskoré predloženie. Súd sa stotožňuje s vyjadrením žalovanej a intervenienta na strane žalovanej, podľa ktorého žalobkyňa mala dostatočný priestor na preukázanie svojich tvrdení, a to buď predložením súkromného znaleckého posudku alebo ako už bolo uvedené vyššie, navrhnutím znaleckého dokazovania priamo v žalobe alebo následne v rámci ďalších procesných podaní podľa § 167 ods. 2 až 4 CSP. Súd rovnako poukazuje na článok 8 CSP, podľa ktorého strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

13. Čo sa týka veci samej, keďže súd nemal za splnený predpoklad vzniku škody, keď žalobkyňa súdu žiadnym spôsobom nepreukázala porušenie právnej povinnosti pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti žalovanej, pričom ani nekonkretizovala skutok, ktorým malo dôjsť k porušeniu právnej povinnosti, ďalšími predpokladmi naplnenia zodpovednosti za škodu sa nezaoberal, nakoľko dané podmienky je potrebné splniť kumulatívne. Navyše pri preukazovaní prípadného porušenia právnej povinnosti zo strany žalovanej vychádzal aj z predloženého protokolu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o vykonanom dohľade na mieste, ktorý záverom konštatoval, že ošetrovateľská starostlivosť bola dcére žalobkyne zo strany žalovanej poskytnutá správne a v rámci dohľadu neboli zistené žiadne nedostatky.

14. Súd nevykonal dôkazy navrhnuté žalobkyňou, a to pripojenie vyšetrovacieho spisu, ktorým mali byť zistené všetky skutočnosti vyplývajúce z vyšetrovania a prípravného konania ku dňu pojednávania, vrátane otázky poskytnutia správnej starostlivosti, a to z dôvodu hospodárnosti a nadbytočnosti, pretože nebolo sporné, že ku dňu pojednávania nedošlo v rámci prípravného konania k vypracovaniu znaleckého posudku, pričom v prípravnom konaní malo byť len začaté trestné stíhanie a pribratý znalecký ústav. Súd je toho názoru, že iba pripojením vyšetrovacieho spisu nebolo možné preukázať ani porušenie právnej povinnosti zo strany žalovanej, a prípadne ani príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a porušením právnej povinnosti.

15. Pokiaľ žalobkyňa navrhla doplniť dokazovanie výsluchom strán za účelom preukázania, že zo strany žalobkyne došlo k úhrade vzniknutých nákladov, súd uvádza, že táto skutočnosť nebola ani sporná, preto súd navrhnutý dôkaz rovnako z dôvodu hospodárnosti a nadbytočnosti nevykonal. Vykonávanie týchto žalobkyňou navrhnutých dôkazov by len predlžovalo konanie a výsledky dokazovania by nemohli viesť k inému záveru súdu. Podľa ustálenej súdnej praxe nevykonanie dôkazov navrhnutých stranou sporu nie je postupom, ktorým súd odňal strane možnosť konať pred súdom (R 37/1993), keď strane síce zákon

ukladá povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, rozhoduje súd.

16. Vyhodnotiac dôkazy jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti a s poukazom na všetky vyššie uvedené dôvody, teda že žalobkyňa nepreukázala opodstatnenosť uplatneného nároku na náhradu škody vo vzťahu k žalovanej, keď súdu absentovalo preukázanie porušenia právnej povinnosti, súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu vo výroku II. tohto rozsudku zamietol. Z dôvodu zamietnutia žaloby sa súd potom nezaoberal ani námietkou premlčania vznesenou žalovanou.

17. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd vychádzal z rozhodnutia vo veci samej, keď žalovaná, ako aj intervenient na strane žalovanej, boli v konaní plne úspešní, a preto im súd vo výroku III. a IV. tohto rozsudku priznal náhradu trov konania v celom rozsahu.

18. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalobkyňa voči výroku II., III. a IV. z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) CSP. Poukázala na to, že všeobecný súd vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, aby jeho závery boli zrozumiteľné, spravodlivé a presvedčivé. Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok súdu, ktorý svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Georgiadis v. Grécko, z roku 1997), pričom stačí, aby súd reagoval na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho konania považované za rozhodujúce (napr. rozhodnutie Ruiz Torija v. Španielsko, rozsudok z roku 1994, Kraska v. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, seria A č. 254-B, s. 49).

19. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach tiež vyslovil aj názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 Základných princípov CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

20. V súlade s vyššie uvedenou judikatúrou ústavného súdu poukazuje na to, že procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí náležite odôvodniť, prečo a z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno odôvodniť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ktorú má navrhnutý dôkaz overiť alebo vyvrátiť, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania. Ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím argumentom je nadbytočnosť dôkazu, t.j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak však tieto dôvody zistené neboli, a súd návrhu na vykonanie dokazovania nevyhoví, postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť (5Cdo/151/2019).

21. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáha zaplatenia nákladov spojených s pohrebom jej dcéry aleboj T. T. od žalovanej, nakoľko tá aleboj neurčila adekvátnu a vhodnú liečbu, dôsledkom čoho dňa XX.XX.XXXX T. T. zomrela. Vo vzťahu k preukázaniu príčinnej súvislosti medzi poskytovaním nesprávnej zdravotnej starostlivosti a vznikom škody žalobkyňa podaním zo dňa 14.05.2021 navrhla prerušenie konania do skončenia trestného konania, pretože predmetom prebiehajúceho trestného konania je práve táto skutočnosť, a v ktorej je vyhotovovaný aj znalecký posudok. Samotná skutková podstata posudzovaného trestného činu je založená na protiprávnom

konaní z príčin, pre objasnenie ktorých je významné posúdiť a zodpovedať otázky týkajúce sa vývoja a zmien zdravotného stavu nebohej T. T. v čase od jej hospitalizácie vo Fakultnej nemocnici Trnava dňa 06.03.2019 až do jej smrti dňa XX.XX.XXXX. Objasnenie takýchto otázok si však vyžaduje odborné znalosti a osobitné odborné (vedecké) posúdenie faktov patriacich do odboru zdravotníctvo a farmácia a práve preto bolo v rámci trestného konania rozhodnuté o pribratí znaleckého ústavu forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz, s.r.o. ako znalecký ústav zapísaný v zozname znalcov a znaleckých ústavov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pod č. 900022 pre odbor Zdravotníctvo a farmácia za účelom podania znaleckého posudku. Nakoľko v oboch súdnych konaniach vystupujú rovnaké strany sporu, riešia sa otázky týkajúce sa či bolo poskytnutie zdravotnej starostlivosti nebohej T. T. zo strany žalovanej lege artis a následne nároky z týchto skutočností vyplývajúcich, považovala žalobkyňa návrh na prerušenie konania za hospodárnejší ako vyhotovovanie ďalšieho znaleckého posudku. O predmetnom návrhu na prerušenie konania súd rozhodol až na prvom pojednávaní dňa 20.09.2021, kde súd návrh zamietol (bod I. napadnutého rozsudku). Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutočnosť či bol spáchaný trestný čin nemá význam pre rozhodnutie súdu v tejto veci, pretože existencia trestného činu (protiprávneho úkonu) nie je predpokladom zodpovednosti žalovaného za škodu uplatňovanú v tomto konaní. Právny zástupca žalobkyne však na predmetnom pojednávaní ako alternatívu navrhol, že v prípade, ak by súd nevyhovел návrhu na prerušenie konania do skončenia trestného konania, aby súd v civilnom konaní ustanovil znaleckú organizáciu na zodpovedanie relevantných otázok, zodpovedanie ktorých má výrazný vplyv na výsledok rozhodnutia vo veci samej. Súd však predmetný dôkaz neprípustil s poukazom na koncentráciu konania, vid' bod č. 36 a č. 37 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Dôležitým aspektom sudcovskej koncentrácie konania je skutočnosť, že je na úvahe súdu, či sudcovskú koncentráciu konania v konkrétnom prípade uplatní, alebo nie, ide teda o oprávnenie súdu a nie o povinnosť jej aplikovania. Ak ju súd neuplatní a prihliadne na oneskorene uskutočnené úkony strán, nejde o nesprávny procesný postup, práve naopak, ide iba o využitie zákonnej možnosti, ktorú má súd k dispozícii, a nie o nesprávnu aplikáciu sudcovskej koncentrácie konania. Keďže je povaha sudcovskej koncentrácie konania de lege lata nesporne fakultatívna, podľa jej názoru, a vychádzajúc najmä z koncepcie civilného sporového procesu by neprihliadanie na oneskorené prostriedky procesného útoku a obrany malo byť skôr výnimkou ako pravidlom. Spravidla súd neprizná účinky v konaní úkonom, ktoré strana urobila oneskorene a súčasne je splnená podmienka, že takýto úkon mohla urobiť už v skoršom procesnom úkone, ak by konala s náležitou starostlivosťou, rýchlo a hospodárne. Okrem iného podotýka, že včasnosť nemožno posudzovať izolovane, bez posúdenia okolností konkrétneho prípadu, ako aj bez prihliadnutia na ďalšie základné princípy sporového konania. Ako uvádza Krajský súd v Žiline, „Odvolací súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že pokiaľ ide o včasnosť použitia prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany a koncentráciu konania, aj v tomto smere musia výklad a aplikácia ustanovení upravujúcich tieto procesné inštitúty byť v súlade so základnými princípmi CSP, predovšetkým so zásadou spravodlivosti a princípom právnej istoty a rovnosti účastníkov“. Žalobkyňa v tomto prípade práve so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania nenavrhl tento dôkaz skôr, nakoľko ak by súd jej návrhu na prerušenie konania vyhovel (o jeho zamietnutí sa dozvedela až na pojednávaní), považovala vyhotovovanie ďalšieho znaleckého posudku s identickým obsahom, ako je vyhotovovaný v rámci trestného konania, za nehospodárny a to aj so zreteľom na skutočnosť, že samotné náklady na jeho zhotovenie by pravdepodobne presahovali žalovanú istinu a v prebiehajúcom trestnom konaní môže byť „každú chvíľu“ hotový znalecký posudok.

22. Ďalej uviedla, že jednou zo základných sporných otázok konania je otázka príčinnej súvislosti medzi preukázaným porušením povinnosti žalovanej poskytnúť nebohej T. T. adekvátnu zdravotnú starostlivosť a vznikom skutočnej škody spojenej s nákladmi na pohreb dcéry žalobkyne. Preukázanie primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu, a to protiprávneho zásahu do práv fyzickej osoby, si vyžaduje analýzu všetkých relevantných okolností, ktoré sú v kauzálnom vzťahu k spôsobenej ujme. Tu poukázala aj na ustanovenie § 415 OZ, ktoré ukladá každému povinnosť postupovať tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví a na majetku. Ustanovenie § 415 ale nezakladá samostatnú skutkovú podstatu zodpovednosti za škodu, ale porušenie tejto povinnosti (namiesto porušenia konkrétnej zákonnej alebo zmluvnej povinnosti) predstavuje porušenie, ktoré - ak je príčinou vzniku škody - znamená vznik zodpovednosti za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Príčinná súvislosť je popri zavinenom protiprávnom konaní a existencii škody jedným zo základných predpokladov zodpovednosti za škodu podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka všeobecná zodpovednosť za škodu, v zmysle ktorej každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti je potrebné skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako príčiny škody existuje

skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť v danom prípade. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, ale postačuje, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o odškodnenie ktorého ide, a to o príčinu hlavnú, dôležitú, podstatnú a značnú (por. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 03.02.2015, sp. zn. 25 Cdo 1222/2012). Jednou z oblastí, kde tieto problémy vystupujú zvlášť do popredia, sú tzv. medicínskoprávne spory, ktoré sú charakteristické svojou skutkovou zložitou prejavujúcou sa predovšetkým súbehom viacerých príčin spôsobilých privodiť daný následok. Práve objektívne limity spojené s dokazovaním kauzálnej súvislosti, ako aj slabšie postavenie poškodeného pacienta sú tými skutočnosťami, ktoré v rámci štandardného dôkazného sylogizmu vedú v mnohých prípadoch k nespravodlivým výsledkom.

23. V našom prípade žalovaná predstavuje poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, konkrétne nemocnicu, miesto, kde pacienti prichádzajú s dôverou (vrátane dôvery ich rodinných príslušníkov), že im bude poskytnutá adekvátna lekárska starostlivosť, že lekári sú dostatočne kvalifikovaní (a ich prístup k pacientom je nielen profesionálny, ale aj hlboko ľudský) a postupujú v súlade s lekárskou etikou (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22. decembra 2015). Vzhľadom k tomu, že medicínsky následok postupu non lege artis mohol byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia pacienta, čo viedlo k smrti pacienta - dcéry žalobkyne, nemôže byť vylúčená zodpovednosť žalovanej ako zdravotníckeho zariadenia a tým, že Okresný súd Trnava nevykonal žalobkyňou navrhované dôkazy na preukázanie týchto skutočností, odňal možnosť konať pred súdom a znemožnil jej ako účastníkovi konania realizáciu procesných práv za účelom obhájenia a ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Takýto nesprávny procesný postup súdu znemožnil žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Vzhľadom na hore uvedené skutočnosti navrhuje, aby Krajský súd v Trnave rozsudok Okresného súdu Trnava č. k.: 12C/22/2021 zo dňa 20.09.2021 podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

25. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril intervenient na strane žalovaného. Uviedol, že zotráva na všetkých svojich vyjadreniach a písomných podaniach uvedených v konaní pred prvostupňovým súdom. Má zato, že odvolanie Žalobcu nie je dôvodné, a tak navrhuje v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v platnom a účinnom znení (ďalej ako „Civilný sporový poriadok“), aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

26. Žalobca v predmetnom odvolaní rozporuje správnosť postupu súdu, na základe ktorého malo dôjsť k porušeniu práva Žalobcu na spravodlivý proces, a to odmietnutím vykonania Žalobcom navrhnutých dôkazov a následným nedostatočným odôvodnením tohto procesného úkonu súdu v predmetnom rozsudku. S vyjadreniami Žalobcu v celom rozsahu nesúhlasí. Uvedené má súvisieť so snahou Žalobcu preukázať príčinnú súvislosť medzi poskytovaním nesprávnej zdravotnej starostlivosti zo strany Žalovaného a následným vznikom škody - smrť T. T.. Žalobca sa domnieva, že povaha sudcovskej koncentrácie má len fakultatívny charakter, a teda že je len na úvahe súdu, či ju v konaní uplatní. Predmetný výkon znaleckého dokazovania mal údajne preukázať dôvodnosť návrhu Žalobcu - bol zásadný pre správne rozhodnutie vo veci samej. Preto, ak by aj súd prihliadol na oneskorený úkon procesnej strany, nešlo by o nesprávny procesný postup.

27. V zmysle uvedeného Žalobca tvrdí, že mu týmto bolo zo strany súdu znemožnené preukázať, že Žalovaný pri liečení zomrelej postupoval non lege artis, najmä že lekári Žalovaného nie sú dostatočne kvalifikovaní, ich konanie bolo v rozpore s lekárskou etikou a že zamietnuté znalecké dokazovanie by potvrdilo vznik príčinnej súvislosti medzi konaním Žalovaného a vznikom škodlivého následku.

28. V nadväznosti na predmetné tvrdenia Žalobcu uviedol, že rozporovaný procesný postup súdu vníma ako zákonný a súladný so zaužívanou súdnou praxou. Správnosť určenia diagnózy ako aj určenia liečebných postupov zo strany lekárov Žalovaného bola náležite prešetrená Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Výsledkom predmetného šetrenia bol záver, že k žiadnemu pochybeniu zo strany Žalovaného ani jeho zamestnancov nedošlo, o čom bol vyhotovený protokol, ktorý je súčasťou spisového materiálu. Objektívnosť a správnosť výsledku šetrenia pridáva aj skutočnosť, že Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vykonáva svoju pôsobnosť vo verejnom záujme.

29. Nesúhlasí ani s tvrdením Žalobcu, že súd mohol na navrhnutý dôkaz Žalobcu prihliadnuť aj napriek zásade o koncentrácii konania. Tento procesný úkon by mohol súd vykonať v prípade, že by procesná strana disponovala dôkazom, ktorý bez akejkoľvek pochybnosti podopiera skutkové tvrdenia Žalobcu. Toto však nemožno tvrdiť o znaleckom dokazovaní, pretože súd, ani Žalobca vopred nemohli vedieť aké závery budú jeho výsledkom. Okrem toho skutkový stav v tejto časti už raz bol náležite skúmaný.

30. S ohľadom na uvedené zastáva názor, že predmetný skutkový stav bol zistený dostatočne a výkon ďalšieho znaleckého dokazovania by znamenal neodôvodnené prietahy v súdnom konaní.

31. Ďalej má Žalobca za to, že sa súd nedostatočne vysporiadal s odôvodnením zamietnutia návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania zo strany Žalobcu v rozsudku vo veci samej, čo robí samotný rozsudok nepreskúmateľný a protiústavný. V súvislosti s uvedeným zastáva názor, že odôvodnenie predmetného rozsudku poskytuje rozumné vysvetlenia, ktoré odkazujú na vykonané dokazovanie. Taktiež považuje za zásadné a nevyhnutné poukázať na skutočnosť, že Žalobca v replike navrhoval civilné konanie prerušiť do skončenia trestného konania, nie do vyhotovenia znaleckého posudku a tento návrh bol zo strany súdu, konajúceho v civilnom spore na pojednávaní dňa 20.09.2021 zamietnutý. Bezprostredne potom bol Žalobcom uplatnený návrh na vykonanie znaleckého dokazovania.

32. V zmysle argumentácie obsiahnutej v predmetnom rozsudku má za to, že oba dôkazné inštitúty mali slúžiť na podporu rovnakého skutkového tvrdenia, pričom ich však nemožno zamieňať alebo stotožňovať, pretože každý vyžadoval inú procenú aktivitu. Avšak spôsob, akým boli uplatnené v konaní bol v oboch prípadoch nevhodný. Inými slovami, ak by Žalobca uplatnil návrh na prerušenie civilného konania do vyhotovenia znaleckého posudku v trestnom konaní a nie do skončenia trestného konania, súd by tento postup považoval za zákonný. Na základe prezentovaných skutočností a názorov sa stotožňuje s právnym názorom prvostupňového súdu prezentovanom v rozsudku, v ktorom správne určil, že žaloba je neopodstatnená.

33. Vzhľadom na uvedené žiada odvolací súd, aby predmetný rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

34. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná. Uviedla, že s napadnutým Rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 20.9.2021 (ďalej len „rozsudok“) sa žalovaná v celom rozsahu stotožňuje. Napadnutý rozsudok vychádza zo správneho skutkového a právneho posúdenia danej veci, nakoľko súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré následne aplikoval správne právne predpisy, svojím procesným postupom neznemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva a jeho postupom nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a zároveň vykonal dôkazy, ktorých vykonanie postačovalo na zistenie rozhodujúcich skutočností v spore a na následné vydanie meritórneho rozhodnutia.

35. Tak ako súd prvej inštancie správne vyhodnotil v odôvodnení napadnutého rozsudku, podstatu sporu, resp. nároky žalobkyne spočívajú v náhrade škody podľa § 420 Občianskeho zákonníka, a teda v danom prípade ide o spôsobenie škody porušením právnej povinnosti.

36. Žalovaná poukazuje na skutočnosť, že v konaní do dnešného dňa nebolo uvedené žiadne konanie/ nekonanie žalovanej, ktorým by porušila právnu povinnosť pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti dcére žalobkyne. Práve naopak, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou z vykonaného dohľadu prišiel k záveru, že počas hospitalizácie dcéry žalobkyne u žalovanej nebolo zistené porušenie povinnosti poskytovať zdravotnú starostlivosť správne.

37. Čo sa týka príčinnej súvislosti, túto vzhľadom na uvedené nie je ani nebolo možné v konaní skúmať, nakoľko nebolo preukázané, že by žalovaná porušila akúkoľvek právnu povinnosť, ktorá by viedla k vzniku škody.

38. Žalobkyňa v konaní pred súdom prvej inštancie žiadala prerušiť konanie z dôvodu, prebiehajúceho trestného konania, v ktorom budú riešené otázky, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie v tomto konaní. Návrh odôvodnila zásadou hospodárnosti, tým, že v trestnom konaní vystupujú rovnaké strany

sporu a že v trestnom konaní sa rieši otázka, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá dcére žalobkyne zo strany žalovanej lege artis.

39. Súd návrh na prerušenie konania na pojednávaní dňa 20.9.2021 zamietol (odôvodnenie v bodoch 18, 19 napadnutého rozsudku).

40. Žalovaná ďalej poukazuje na čl. 8 Civilného sporového poriadku: „Strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podoprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.“, Čl. 17 Civilného sporového poriadku: „Súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.“, na § 153 ods. 1 Civilného sporového poriadku: „Strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.“ a § 153 ods. 2 Civilného sporového poriadku: „Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.“

41. Je toho názoru, že zamietnutím návrhu na prerušenie konania súd prvej inštancie postupoval v súlade so zákonom a so zreteľom na základné princípy Civilného sporového poriadku. Neexistoval dôvod, prečo by mal súd v konaní počkať na vyhotovenie znaleckého posudku v trestnom konaní a týmto fakticky uprednostniť žalobkyňu pred žalovanou. Žalobkyne nič nebránilo v tom, aby si zaobstarala znalecký posudok alebo požiadala súd o ustanovenie znalca. V zmysle zásady kontradiktórnosti sporového konania je na iniciatíve procesnej strany uviesť rozhodujúce skutočnosti k rozhodnutiu súdu, nie na orgánoch činných v trestnom konaní.

42. V predmetnom civilnom konaní, ako bolo naznačené vyššie, bolo pre priznanie nároku žalobkyne dôležité preukázať porušenie povinnosti, ktoré spôsobilo škodu žalobkyne. Otázka, či bol spáchaný trestný čin určitou osobou, nie je predpokladom zodpovednosti žalovanej. Žalovaná považuje zamietnutie následného návrhu na doplnenie dokazovania znaleckým posudkom za zákonný. Strana sporu nemôže čakať s predložením skutkových tvrdení, lebo sa tým vystavuje riziku, že súd práve z dôvodu koncentrácie konania nebude naň prihliadať. Nie je pochyb o tom, že tieto úkony boli uskutočnené oneskorene a boli naplnené predpoklady na postup súdu podľa § 153 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Žalobkyňa sa sama vystavila riziku, že súd na doplnenie dokazovania nebude prihliadať. Nemožno sa preto stotožniť s tvrdeniami žalobkyne, že súd nevykonaním navrhnutého dôkazu odňal žalobkyne možnosť konať pred súdom a znemožnil jej ako účastníkovi konania realizáciu procesných práv.

43. Žalobkyňa v odvolaní uvádza, že včasnosť nemožno posudzovať izolovane bez posúdenia okolností konkrétneho prípadu ako aj bez prihliadnutia na ďalšie základné princípy sporového konania, konkrétne so zreteľom na princíp hospodárnosti a rýchlosti konania tento dôkaz nenavrhla skôr. Čo sa týka zásady hospodárnosti, túto žalobkyňa vykladá nesprávne. Zásada hospodárnosti neznamená odbremenenie strany sporu o náklady konania s tým, že tieto uhradí štát v trestnom konaní. Princíp hospodárnosti nekryje prípad, že súd odbremení stranu nákladov na predloženie dôkazov.

44. Žalobkyňa navrhla konanie prerušiť do skončenia trestného konania, nie do vyhotovenia znaleckého posudku. Trestné konanie nie je ani vo fáze súdneho konania a môže trvať niekoľko rokov, čo je práve v rozpore so zásadou rýchlosti a viedlo by len k zbytočným prieťahom. Je nepochybné, že súd postupoval správne, keď konanie neprerušil a navrhovaný dôkaz nevykonával, nakoľko v opačnom prípade, ak by tak urobil, boli by do veľkej miery porušené procesné práva žalovanej a zároveň by bola porušená zásada rovnosti zbraní, kontradiktórnosti, koncentrácie, rýchlosti a hospodárnosti konania.

45. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaná navrhuje, aby odvolací súd vydal rozhodnutie tak, že rozsudok Okresného súdu Trnava zo dňa 20.9.2021, sp. zn. 12C/22/2021 potvrdzuje. Odvolací súd zároveň priznáva žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

46. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359

CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

47. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov vyvodil správne skutkové zistenia a vec i správne právne posúdil. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav a zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže vyhovieť odvolaniu odvolateľky, a k veci pre úplnosť dodáva nasledovné:

48. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobkyne bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, keď žalobu zamietol pre nezvládnutie dôkazného bremena žalobkyne.

49. Odvolateľka namietala nedostatočné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie, tú skutočnosť, že využitie zásady sudcovskej koncentrácie konania je možnosťou, nie povinnosťou súdu, a neprihliadanie na oneskorené prostriedky procesného útoku a obrany malo by byť skôr výnimkou ako pravidlom, napokon i na to, že v jej postavení je možnosť získať dôkazný prostriedok na preukázanie opodstatnenosti jej nároku značne obtiažna.

50. Žalobkyňa podľa názoru odvolacieho súdu nedôvodne namietala v odvolaní porušenie práva na spravodlivý proces v dôsledku nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. Preskúmaním obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd nedospel k rovnakému záveru. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami tej - ktorej strany sporu, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia požiadavkami v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, sp. zn. III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva (napr. *Georgiadis v. Grécko* z 29. mája 1997, *Recueil III/1997*). Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (napr. rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko*, oba z 9. decembra 1994, *Annuaire*, séria A č. 303 A a č. 303 B).

51. Podľa čl. 8 CSP strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

Podľa čl. 5 CSP zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prieťahom v konaní.

Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

Podľa § 153 ods. 1 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Podľa § 153 ods. 2 CSP na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

Podľa § 153 ods. 3 CSP ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

Podľa § 181 ods. 4 CSP ak strana alebo jej zástupca nie sú schopní predniesť podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia a označiť alebo predložiť dôkazy na ich preukázanie, súd im môže určiť lehotu na dodatočné splnenie tejto povinnosti. Po márnom uplynutí tejto lehoty nemusí súd na tieto skutkové tvrdenia a dôkazné návrhy prihliadať. Tým nie sú dotknuté ustanovenia § 153 a 154.

52. Sporové konanie sa spravuje zásadou koncentrácie konania. Znamená to, že strany sporu nie sú oprávnené vykonať niektoré procesné úkony kedykoľvek v priebehu konania, ale iba v určitom štádiu konania. Ak procesný úkon strany, ktorý podlieha koncentrácii konania, nie je vykonaný včas, nespôsobuje (za zákonom ustanovených podmienok) procesnoprávne účinky. Absencia procesnoprávných účinkov sa prejaví v tom, že súd na procesný úkon neprihliada. Procesné úkony strán sporu, ktoré podliehajú koncentrácii konania, sú prostriedky procesného úkonu a prostriedky procesnej obrany (§ 149). Povinnosť riadneho vedenia sporu je všeobecne vyjadrená v článku 8 CSP tak, že strany sporu sú povinné vykonať prostriedky procesného úkonu a prostriedky procesnej obrany v súlade s princípom hospodárnosti. Procesné úkony nesmú viesť k prieťahom v konaní (čl. 5 CSP). Účelom a zmyslom koncentrácie konania je prispieť k rýchlosti konania, zabrániť zdržiavaniu konania a motivačne pôsobiť na strany sporu, aby procesné úkony vykonávali včas. Zásada koncentrácie konania sa uplatňuje v dvoch podobách, a to ako koncentrácia vhodná (§ 153 - sudcovská koncentrácia konania) a koncentrácia nutná (§ 154 - zákonná koncentrácia konania). Sudcovská koncentrácia konania je v diskrečnej právomoci súdu. Zákonná koncentrácia konania je pre súd a strany sporu obligatórna.

53. Včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany vyhodnotí v okolnostiach konkrétneho prípadu súd a je ponechané na jeho úvahe, či prípadné omeškanie procesného úkonu ospravedlní, alebo či prijme procesnú sankciu, ktorá spočíva v tom, že súd na procesný úkon neprihliadne, a tým mu neprizná procesné účinky. V prípade porušenia povinnosti predložiť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas, môže nastúpiť sankcia predpokladaná v § 153 ods. 2 a 3 CSP, prípadne však aj iné právne následky. Napr. omeškanie s predložením prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany môže spôsobiť vznik zavinených trov konania (§ 256 ods. 2) a povinnosť ich náhrady.

54. Procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr (objektívne hľadisko), ak by konala starostlivo (subjektívne hľadisko).

55. Skutkové tvrdenia a návrhy na vykonanie dokazovania patria medzi prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré musia strany v civilnom sporovom konaní, ktoré má kontradiktórnu povahu, uplatniť včas. Ak strana túto povinnosť poruší, vystavuje sa riziku účinkov zákonnej (§ 154 CSP) alebo sudcovskej koncentrácie konania (§ 153 ods. 2 CSP).

56. Účelom uplatnenia sudcovskej koncentrácie konania je predísť predlžovaniu súdneho sporu a dodržať tak zásadu hospodárnosti konania, ktorá je spojená s právom strany na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov. Tento účel je rozpoznateľný práve v tom, že § 153 ods. 1 CSP ukladá stranám prostriedky procesného útoku a procesnej obrany uplatniť „včas“. Druhá veta tohto ustanovenia, ako aj § 153 ods. 2 CSP dávajú zase návod na to, čo sa má považovať za uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany včas. Vyplýva z neho, že za včasné nemožno považovať najmä také počínanie strany, ak prostriedky procesného útoku a procesnej obrany mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania alebo ktoré vyžaduje nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Hoci tieto prípady nie sú jedinými, ktoré môžu viesť k vyhodnoteniu správania strany ako nevčasného (arg. „najmä“), predsa len je v kontexte § 153 ods. 3 a § 220 ods. 2 CSP potrebné, aby súd dal odpoveď na to, ako dané správanie posúdil. Ak teda mieni súd využiť sudcovskú koncentráciu konania, musí v prvom rade určiť, či stranou uplatnené prostriedky procesného úkonu a procesnej obrany vyžadujú nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu, a ak nie, musí vysvetliť, z akých iných dôvodov je uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany nevčasné. Nie je žiadateľné, aby boli skutkové tvrdenia uvádzané a dôkazné návrhy predkladané až na pojednávaní (porov. Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016).

57. Súd prvej inštancie dal odpoveď z akého dôvodu, bol prostriedok procesného útoku neskoro podaný. Uviedol, že žalobkyňa navrhovala v rámci repliky prerušiť konanie do skončenia trestného konania, nie do vyhotovenia znaleckého posudku, ako to uvádzal právny zástupca žalobkyne pri prednese žaloby na pojednávaní, v rámci ktorého zároveň i navrhol znalecké dokazovanie ustanovením znaleckej organizácie. Vzhľadom však na vyššie uvedené súd nepripustil tento dôkaz navrhnutý žalobkyňou na pojednávaní, nakoľko mal za to, že by bola porušená koncentrácia konania, keď vykonanie uvedeného dôkazu mohla žalobkyňa navrhnúť skôr, navyše jeho vykonanie by vyžadovalo nariadenie ďalších pojednávaní alebo úkonov súdu, pričom súd nevzhladol žiaden ospravedliteľný dôvod na jeho neskoré predloženie.

58. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa navrhovala v rámci repliky prerušiť konanie do skončenia trestného konania. Podľa vyjadrenia žalovanej zo dňa 27.05.2021, táto s týmto návrhom nesúhlasila, uviedla, že neprebíha iné súdne alebo správne konanie, ktoré by riešilo otázky, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie súdu. Tiež uviedla, že existencia trestného činu alebo rozhodnutia súdu o trestnom čine fyzickej osoby, nie je predpokladom zodpovednosti žalovaného za škodu uplatňovanú v tomto konaní a žalobkyňa ako procesná strana nebola zbavená povinnosti navrhovať a predkladať dôkazy na podporu svojich tvrdení. Uvedené vyjadrenie spolu s termínom pojednávania na deň 20.09.2021 bolo žalobkyňi doručené 31.05.2021.

59. Z dikcie ust. § 164 CSP vyplýva, že ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

60. Žalobkyňa aj s ohľadom na vyjadrenie žalovanej si musela byť vedomá, že z hľadiska hospodárnosti a procesnej istoty (z dôvodov tvrdých žalovaným - Trestne konanie nie je ani vo fáze súdneho konania a môže trvať niekoľko rokov) mohla a mala svoj návrh na vykonanie dôkazu navrhnuť ešte pred nariadením pojednávania včas, ak by konala starostlivo a so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu mala dostatok času podať návrh na vykonanie dôkazu, ktorý navrhla až na pojednávaní konanom dňa 20.09.2021, resp. predložiť sama dôkaz o svojich tvrdeniach. Navyše odvolací súd v zhode s názorom žalovanej poukazuje na to, že zásada hospodárnosti neznamená odbremenenie strany sporu o náklady konania s tým, že tieto uhradí štát v trestnom konaní. Princíp hospodárnosti nekryje prípad, že súd odbremení stranu nákladov na predloženie dôkazov.

61. Keďže sudcovskú koncentráciu konania uplatňuje príslušný sudca podľa vlastnej úvahy, spadá do jeho kompetencie rozhodnúť, či na prostriedok procesného útoku či obrany, ktorý strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, bude prihliadať. (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 530/2018 z 15. novembra 2018)

62. Vzhľadom k vyššie uvedenému, pokiaľ zákonná sudkyňa využila a aplikovala sudcovskú koncentráciu konania a neprihliadla na oneskorený návrh žalobkyne na vykonanie dôkazu, z dôvodov už uvedených vyššie, nedopustila sa procesného pochybenia a žalobkyňi nebola odňatá možnosť konať pred súdom.

63. Ústavný súd SR v náleze č. k. III. ÚS 32/2015 - 27 zo dňa 07.06.2016 konštatoval, že „podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodné záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich napr. z čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 dohovoru v súlade s judikatúrou ESLP. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto

práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07). Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je teda - okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) - aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ (podobne napr. III. ÚS 402/08). Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (napr. IV. ÚS 42/09, IV. ÚS 147/04). Ústavný súd k tomu uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu musí predchádzať postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (v kontexte danej veci v súlade s dohovorom), najmä garanciam obsiahnutým v práve na prístup k súdu, v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie. Ústavný súd už zdôraznil, že zo vzájomnej súvislosti ustanovení čl. 152 ods. 4 a čl. 154c ods. 1 ústavy vyplýva, že dohovor a judikatúra naň sa vzťahujúca predstavujú pre vnútroštátne orgány aplikácie práva záväznú výkladovú smernicu pre výklad a uplatňovanie zákonnej úpravy jednotlivých komponentov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy, a tým normujú rámec, v ktorom je pred týmito orgánmi možné domáhať sa rešpektovania jednotlivých aspektov „práva na spravodlivé súdne konanie“ (napr. I. ÚS 49/01, I. ÚS 1/03, IV. ÚS 259/2011).“

64. Podľa ust. § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, keď v zmysle ods. 2 tohto ustanovenia vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

65. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Hodnotenie dôkazov môže robiť len súd, ktorý ich vykonal. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Medzi skutočnosťami, ktoré boli tvrdené a boli predmetom dokazovania, sudca rozlišuje tie, ktoré sú pre spor rozhodné. Zákon nepredpisuje pravidlá, z ktorých by malo vychádzať hodnotenie jednotlivých dôkazov a ich hodnotenie vo vzájomnej súvislosti. Hodnotenie dôkazov je zložitý myšlienkový proces, ktorého podstatou sú čiastkové i komplexné závery sudcu o výsledkoch vykonaného dokazovania.

66. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí pod sp. zn. I. ÚS 21/2018 uviedol okrem iného, že samotná skutočnosť, či účastník konania vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného, nemá priamy vplyv na jeho povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeľovaniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho-ktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúcí charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 81/2010 z 31. mája 2010).

67. Odvolací súd dodáva, že dokazovanie je zákonom upravený postup súdu, ako aj sporových strán, na základe ktorého súd získava pre rozhodnutie podstatné skutkové poznatky o veci, ktorá je predmetom konania a preto sa v dokazovaní obmedzuje len na zisťovanie skutkových poznatkov. Súd je subjektom, ktorý určuje, čo sa bude dokazovať, ako bude dokazovanie prebiehať, ktoré skutočnosti bude považovať za preukázané a ktoré dôkazy vykoná.

68. Žalobkyňa už v čase podania žaloby disponovala vedomosťou, že na preukázanie svojich tvrdení, bude musieť predložiť dôkaz, ktorým nedisponovala. Aj na základe vyjadrenia žalovanej mala vedomosť, že pokiaľ súd konanie nepreruší, pre úspešné uplatnenie svojho nároku bude navrhovať vykonanie dôkazu, ktorým nedisponovala. Nemožno ospravedlniť oneskorené predloženie návrhu na vykonanie dôkazu tvrdením o tom, že so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania nenavrhol tento dôkaz

skôr, nakoľko ak by súd jej návrhu na prerušenie konania vyhovel (o jeho zamietnutí sa dozvedela až na pojednávaní), považovala vyhotovovanie ďalšieho znaleckého posudku s identickým obsahom ako je vyhotovovaný v rámci trestného konania za nehospodárny a to aj so zreteľom na skutočnosť, že samotné náklady na jeho zhotovenie by pravdepodobne presahovali žalovanú istinu a v prebiehajúcom trestnom konaní môže byť „každú chvíľu“ hotový znalecký posudok. Súd vo veci konal, návrhu na prerušenie konania nebolo vyhovené a vo veci nariadil pojednávanie a ako bolo už konštatované, návrh na nariadenie znaleckého dokazovania mohla podať ešte pred nariadením pojednávania.

69. Ako žalobkyňa bola povinná nielen tvrdiť, ale i preukázať svoje tvrdenia o porušení konkrétnej povinnosti žalovanej, ktoré by mali za následok smrť dcéry žalovanej. Žalobkyňa nielen že netvrdila, ktorú konkrétnu povinnosť žalovaná zanedbala, ale ju ani nepreukázala, keď naopak v konaní bol predložený dôkaz (Protokol Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou č. 285/2019 o vykonanom dohľade na mieste - so záverom, že ošetrovateľská starostlivosť bola p. T. T., nar. XXXX zo strany dohliadaného subjektu FN Trnava poskytnutá správne), ktorý tvrdenie žalobkyne o zanedbaní zdravotnej starostlivosti vyvracia.

70. Pri splnení si procesnej povinnosti preukázať svoje tvrdenia nemôže súd zohľadňovať tú skutočnosť, že na strane žalovanej je Nemocnica a preukázanie pochybenia žalovanej je zložitú. Jednou zo súčastí koncepcie spravodlivého súdneho konania, je tiež princíp rovnosti zbraní, ktorý okrem iného vyžaduje, aby každý účastník mal primeranú možnosť predložiť svoje návrhy za podmienok, ktoré nie sú podstatne nevýhodnejšie než podmienky, za ktorých touto možnosťou disponuje druhý účastník (viď rozsudky ESĽP Ankerl v. Švajčiarsko, 1996 - V, s. 1567, Helle v. Fínsko, 1997 - VIII, s. 2928 a pod.). (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. júla 2010, sp. zn. 5 Cdo 122/2010)

Ako je už vyššie uvedené, žalobkyňa mala možnosť navrhnúť vykonanie dôkazu na preukázanie svojich tvrdení (vykonanie znaleckého dokazovania) včas, resp. tento predložiť, čo sa nestalo. Pokiaľ boli podané ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania, s uvedeným sa súd prvej inštancie vysporiadal v dostatočnom rozsahu vo svojom odôvodnení.

71. Súd prvej inštancie nepochybil, keď aplikoval prostriedky sudcovskej koncentrácie a návrhy na doplnenie dokazovania učené žalobkyňou až na pojednávaní nepripustil. Ako je uvedené už vyššie, účelom a zmyslom koncentrácie konania je prispieť k rýchlosti konania, zabrániť zdržiavaniu konania a motivačne pôsobiť na strany sporu, aby procesné úkony vykonávali včas.

72. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľky, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

73. S poukazom na vyššie uvedené, vzhľadom na nezvládnutie dôkazného bremena žalobkyne, odvolací súd s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil.

74. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnej žalovanej a i intervenientovi na jeho strane vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP). Nakoľko tu súd nevidel dôvod na aplikáciu ust. § 257 CSP, a dôvody, pre ktoré by im výnimočne právo na náhradu trov konania nepriznal, s poukazom na uvedené odvolací súd žalovanej a intervenientovi na strane žalovanej priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyňi v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie.

75. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).